

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти, присвяченій 126-річчю НУБіП України*

(23 квітня 2024 р.)

Київ-2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти, присвяченій 126-річчю НУБіП України
(23 квітня 2024 р.)*

Київ-2024

Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, присвяченій 126-річчю НУБіП України (23 квітня 2024 року, м. Київ). – К:НУБіП України. – 2024. – 268 с.

У збірнику розміщені тези доповідей студентів вищих навчальних закладів України, що розкривають питання історії розвитку та становлення досліджень у галузі захисту і карантину рослин.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол № 8 від 2 квітня 2024 року).

Організаційний комітет конференції:

Кондратюк В.М. – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності, голова оргкомітету;

Коломієць Ю.В. - декан факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, співголова оргкомітету;

Бондарь В.І. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, заступник голови оргкомітету;

Доля М.М. - завідувач кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України, заступник голови оргкомітету;

Гентош Д.Т. – в.о. завідувача кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, заступник голови оргкомітету;

Статкевич О.І. – асистент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин, секретар оргкомітету

Члени оргкомітету:

Ключевич М.М. – завідувач кафедри здоров'я фітоценозів і трофології Поліського національного університету (за згодою)

Марковська О.Є. – в.о. завідувача, професор кафедри ботаніки та захисту рослин Херсонського державного аграрно-економічного університету (за згодою);

Стригун О.О. – завідувач ентомології та стійкості сільськогосподарських культур проти шкідників Інституту захисту рослин НААН України (за згодою);

Соломійчук М.П. – заступник директора Української науково-дослідної станції карантину рослин Інституту захисту рослин НААН України (за згодою);

Алексєєв О.О. – доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (за згодою);

Піковський М.Й. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна НУБіП України;

Сикало О.О. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології НУБіП України;

Лікар Я.О. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Пасічник Л.П. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Башта О.В. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України;

Вуск А.О. – асистент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України.

Шкрібтій В.А., Сикало О.О.	
Моніторинг бур'янів у післяжнивних посівах проса звичайного.	
Яковець А.С., Марковська О.Є.	191

IV. СЕКЦІЯ – «БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ, ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»

Морфогенез in vitro різних генотипів коноплі (<i>Cannabis sativa</i> L.).	
Абдувалієва Н., Кляченко О.Л.	194
Дослідження впливу антропогенних забруднювачів на водні екосистеми методом цитостатичної реакції культури дафній (<i>Daphnia pulex</i> / Magna).	
Білунка Д. С., Нестерова Н. Г.	195
Визначення чутливості фітопатогенних мікоорганізмів до мікроелементного комплексного добрива. Буняк В. О., Гнатюк Т. Т., Бородай В. В.	198
Алое vitro та її використання в різних промислових галузях.	
Вільховий С.П., Лобова О.В.	200
Дослідження антигенів рослинних вірусів методом поверхневого плазмонного резонансу. Воронець Д.С., Таран О.П.	201
Біосинтез інсектицидних білків в рослинах для боротьби зі шкідниками.	
Герасименко А.С., Прилуцька С.В.	202
Фактори впливу на в'язкість молочно-кислих продуктів за використання <i>Streptococcus thermophilus</i> . Гунько Т. С., Бородай В. В.	204
Вплив біологічних препаратів на життєдіяльність фітопатогенного гриба <i>Alternaria alternata</i> (fr.) Keiss.	
Діхтяренко О.М., Косовська Н.А., Безноско І.В., Туровнік Ю.А.	206
<i>Volvariella volvacea</i> у біотехнології: потенціал та перспективи використання.	
Заварін М.А., Бойко О.А.	208
Інноваційна криза в сільськогосподарській сфері України.	
Зеленяк Д.О., Бородай В.В.	210
Комплексне оцінювання якості і безпеки харчової продукції.	
Іванова Т.Д., Коломієць Ю.В.	211
Способи стерилізації шипшини для введення в умови in vitro.	
Каченюк О. А., Лобова О. В.	213
Дослідження дії гідролізату дріжджів як біологічного захисту рослин <i>Capsicum annuum</i> . Качура В.Ю., Нестерова Н. Г.	214
Дослідження ефективності та особливостей мікроклонування в умовах in vitro для розведення сортів лохини висококущової <i>Vaccinium corymbosum</i> L.	
Кірей А.А., Коломієць Ю.В.	217
Оптимізація біосинтезу циклічних ліпопептидів бактеріями роду bacillus.	
Козлова С.О., Бородай В. В.	218
Бактеріальні фітопатогени картоплі <i>Solanum tuberosum</i> L.	
Кондратюк Д. О., Кваско О. Ю.	221
Особливості введення в культуру in vitro клематиса манжурського (<i>Clematis manschurica</i> Rupr.). Корнілова О.О., Кляченко О.Л.	222
Особливості стерилізації вихідного матеріалу верби для введення в культуру in vitro. Костючек О.С., Лобова О.В.	225
Правові норми біологічного захисту населення, тварин і рослин.	
Кривонос І. В., Піскунова Л. Е.	226
Оцінка потенційної стійкості до посухи пшениці озимої <i>Triticum aestivum</i> L.	
Леонова Т. Р., Дащенко А. В.	228

МОНІТОРИНГ БУР'ЯНІВ У ПІСЛЯЖНИВНИХ ПОСІВАХ ПРОСА ЗВИЧАЙНОГО

Яковець А.С., студент 3 курс,
Науковий керівник: **Марковська О.Є.**, д. с.-г. наук, професор
Херсонський державний аграрно-економічний університет
e-mail: mark.elena@ukr.net

Просо звичайне (посівне) є однією з десяти популярних с.-г. культур у структурі світового аграрного виробництва [1]. 2023 рік Генеральною Асамблеєю ООН було оголошено роком проса – рослини, яка завдяки своїй посухостійкості, відносній невибагливості до умов вирощування, низькій ресурсовитратності на технологію, високій екологічній пластичності здатна формувати стабільні врожаї [2]. До того ж, порівняно з іншими с.-г. культурами, просо менше уражується хворобами та пошкоджується шкідниками, проте серйозну загрозу в отриманні високих і сталих урожаїв цієї рослини становлять бур'яни, особливо на початкових етапах росту й розвитку [3, 4, 5]. Через невеликі площі посіву проса в Україні, невисоку врожайність, яку отримують аграрії у середньому по країні, компанії виробники засобів захисту неохоче досліджують і реєструють нові та сучасні пестициди для захисту посівів проса від шкідливих організмів. Тому для розроблення ефективної системи захисту цієї культури важливим питанням є проведення систематичного фітосанітарного моніторингу агроценозів проса.

Дослідження проводили в 2023 році згідно загальновизнаних методик [6] у посівах проса сорту Таврійське, яке висівалося після збирання ячменю озимого в умовах ПП «Криниця», що розташоване в с. Інгулець Херсонського району Херсонської області на півдні України.

Найбільш чисельною групою шкідливих організмів в агроценозі проса були бур'яни, серед яких домінували дводольні однорічні та багаторічні види, кількість ранніх ярих була незначною через терміни сівби.

Моніторинг забур'яненості агроценозу проса був зосереджений на визначенні видової приналежності та кількості пізніх ярих дводольних однорічних та багаторічних бур'янів.

Середня забур'яненість агроценозу проса в умовах господарства становила 74,5 шт./м². Структура комплексу сегетальних видів складалася з амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisifolia* L.), гірчиці польової (*Sinapis arvensis* L.), кучерявця Софії (*Descurania Sophia*), лободи білої (*Chenopodium album* L.), маку дикого (*Papaver rhoeas* L.),

нетреби звичайної (*Xanthium strumarium* L.), сухоробрика Льозеліїва (*Sisymbrium Loeselii* L.), суріпиці звичайної (*Barbarea vulgaris* L.), талабану польового (*Thlaspi arvense* L.), щириці звичайної (*Amaranthus retroflexus* L.), хрінниці смердючої (*Lepidium ruderale* L.), плоскухи звичайної (*Echinochloa crus-galli* (L.) Pal Beauv.), редьки дикої (*Raphanus raphanistrum* L.), пасльону чорного (*Solanum nigrum* L.), осоту городнього (*Sonchus oleraceus* L.), осоту рожевого (*Cirsium arvense* L.), злинки канадської (*Erigon canadensis* L.) (рис. 1).

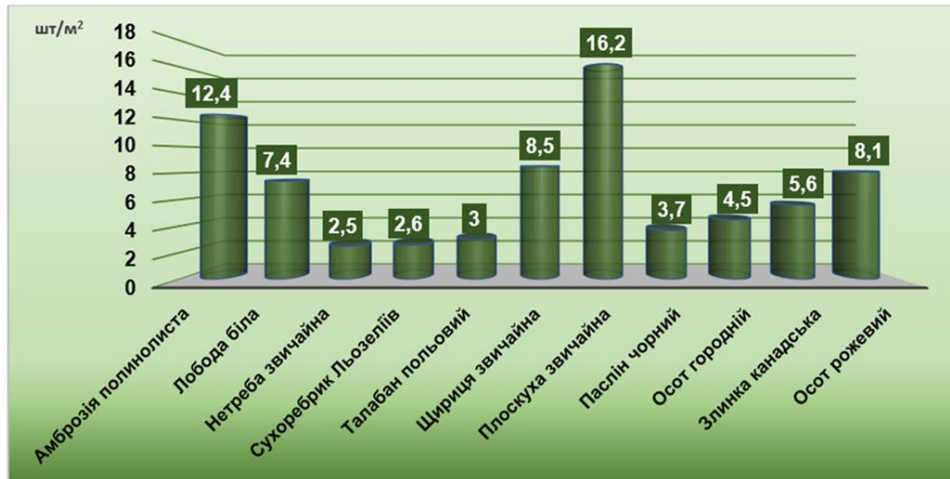

Рис. 1. Структура комплексу бур'янів у посівах проса звичайного, 2023 р.

Найбільш поширеними видами бур'янів у період сходів культури виявилися: амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisifolia* L.) – 12,4 шт./м², лобода біла (*Chenopodium album* L.) – 7,4 шт./м², щириця звичайна (*Amaranthus retroflexus* L.) – 8,5 шт./м², плоскуха звичайна (*Echinochloa crus-galli* (L.) Pal Beauv.) – 16,2 шт./м² та види осотів (*Sonchus oleraceus* L., *Cirsium arvense* L.) – 12,6 шт./м².

Список літератури

1. Аверчев О.В., Нікітенко М.П. Аналіз виробництва проса в Україні. Формування нової парадигми розвитку агропромислового сектору в ХХІ столітті : колективна монографія : у 2 ч. Ч. 2 / відп. за випуск О. В. Аверчев. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. С. 674–704.
2. 2023 – рік проса : факти і особливості технології вирощування. 2023. URL: <https://agro-pro.com.ua/news/2023-rik-prosa-fakti-i-osoblivosti-tehnologii-virosuvanna> (дата звернення : 10.03.2024).
3. Нікітенко М.П., Аверчев О.В. Вирощування проса в умовах півдня України. Таврійський науковий вісник. № 116. С. 47–55.
4. Аверчев О. В., Нікітенко М.П., Вирощування просо в умовах Півдня України. Таврійський науковий вісник. 2020. Вип. 116. Ч. 2. С. 47–55.

5. Драган М. І. Бур'яни в посівах проса : шкодочинність та агротехнічні заходи обмеження їх чисельності. Карантин і захист рослин. 2008. № 8. С. 10–12.

6. Моніторинг шкідників і хвороб сільськогосподарських культур : навч. посіб. / С.В. Станкевич та ін. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 624 с.

Наукове видання

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

**Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої
освіти, присвячену до 126-річчю НУБіП України**

(23 квітня 2024 р.)

Відповідальний за випуск: д. с.-г. н., проф. М.М. Доля, к. с.-г. наук,
доц. Д.Т. Гентош

Україна, 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Тел./факс: (044) 527-86-99, 527-85-77
e-mail: plantprotect_dean@nubip.edu.ua
сайт: <https://nubip.edu.ua/structure/zrbe>
